

Sporda Karanlık Üçlü; Narsisizm Psikopati Makyavelizm Kişilik Özellikleri Üzerine Bir Araştırma

Mevlüt YILDIZ¹, Gözde GENÇTÜRK² Gökhan KÖSE²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muğla/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-1910-0330>

²Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yalova/Türkiye

<https://orcid.org/0009-0000-7722-0974>

²Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yalova/Türkiye

<https://orcid.org/0009-0002-1084-7363>

ORJINAL MAKALE

Özet

Bu derleme çalışmada, son yıllarda alan yazında sıklıkla karşılaşılan ve Karanlık Üçlü başlığı altında incelenen üç kişilik özelliği, Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati spor bağlamında ele alınmıştır. Çünkü çeşitli performansların çevre ve eğitim olgusu içerisinde şekillenen bir faaliyettir. Kişilerde ruhsal özelliklerin ortaya çıkmasında bu olgular önemli rol oynamaktadır. Kişilerin çevreleriyle birlikte bu yarışma sistemleri içerisinde yüksek verimin alınabilmesi için bir ölçü olması ve vicdani değerler taşıyan ölçütlerin spor olgusunun amacını ortaya koymasındır. Spor ortamında, daha fazla sosyal psikolojik sağlık, artan yaşam yapısı, aidiyet ve ayırt edici ihtiyaçların karşılanması ile ilişkilendirebiliriz. Bununla birlikte, spor ortamında kişilerarası şiddet, saldırgan eğilimler ve aşırı alkol tüketimi ile de bağlantılı olduğunu söyleyebiliriz. Bu olumsuz sonuçlar genellikle daha yüksek düzeyde işlevsiz ortamlarda veya toksik ve agresif kültüre vurgu yaparak spor kimliği ve seyircilik ile birlikte ortaya çıkar. Mevcut makalede, geçmiş araştırmalara dayanmak ve yapının doğası hakkında daha fazla netlik sağlamak spor ortamlarında ve Karanlık Üçlü özellikleri ortaya koymak için yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Spor, Karanlık Üçlü, Narsisizm, Psikopati, Makyavelizm

Dark Trio in Sports; Narcissism Psychopathy Machiavellianism A Research on Personality Traits

Abstract

In this review study, three personality traits, Narcissism, Machiavellianism and Psychopathy, which are frequently encountered in the literature in recent years and examined under the title of the Dark Triad, are discussed in the context of sports. Because it is an activity shaped by various performances within the context of environment and education. These phenomena play an important role in the emergence of psychological characteristics in people. It is a measure for individuals and their environments to achieve high efficiency in these competition systems, and the criteria that carry conscientious values reveal the purpose of the sports phenomenon. In the sports environment, we can associate greater social psychological health with increased life structure, belonging and the fulfillment of distinctive needs. However, we can say that it is also linked to interpersonal violence, aggressive tendencies and excessive alcohol consumption in the sports environment. These negative consequences often occur in higher levels of dysfunctional environments or with an emphasis on toxic and aggressive culture, along with sports identity and spectatorship. The current article builds on past

research and provides greater clarity about the nature of the construct in sports settings and Dark Triad characteristics.

Keywords: *Sports, Dark Triad, Narcissism, Psychopathy, Machiavellianism*

Giriş

Spor ortamında narsisizm, bireylerin belirgin bir özsaygı ve kendi değerlerine aşırı odaklanma eğilimleri ile karakterize edilen bir kişilik özelliğidir. Narsistik bireyler genellikle diğer insanları manipüle etme, rekabeti aşırı bir şekilde kazanma arzusu ve sürekli olarak dikkat çekme isteği gibi belirgin özelliklere sahiptirler. Spor ortamında narsisizmin bazı belirgin özellikleri:

Rekabetçi ve Hırslı Tutum: Narsistik bireyler, genellikle güçlü bir rekabetçi ruha ve aşırı hırslı bir tutuma sahiptirler. Başkalarını yenmeye ve üstün gelmeye olan bu yoğun istek, spor alanında başarı elde etme arzusunu artırabilir.

Övgü ve Takdir Beklentisi: Narsistik kişilik özellikleri taşıyan sporcular, sıkça dışsal övgüye ve takdire ihtiyaç duyarlar. Başarılarını ve yeteneklerini sürekli olarak başkalarına gösterme arzusu, onların performanslarını artırmaya yönelik bir etki yapabilir.

Empati Eksikliği: Narsistik bireyler genellikle diğer insanların duygusal ihtiyaçlarına duyarsızdırlar. Bu, takım sporlarında işbirliği ve empati gerektiren durumlarda sorunlara yol açabilir (Visser vd., 2010).

Takım Çalışmasında Zorluk: Narsistik sporcular genellikle bireysel başarıya odaklandıkları için, takım çalışmasında sorunlar yaşayabilirler. Takımın ortak hedeflere ulaşmak için birlikte çalışma gerekliliği, narsistik bir kişilikle çelişebilir.

Kriz Anlarında Zorluk: Narsistik bireyler, başarısızlık veya eleştiriyi tolere etmekte zorlanabilirler. Bu durum, spor alanında karşılaşılan zorluklarla baş etmelerini güçleştirebilir.

Bu noktalar, spor ortamında narsistik kişilik özelliklerinin potansiyel etkilerini anlamak için genel bir çerçeve sunmaktadır. Ancak, her birey farklıdır ve narsisizm spektrumunda farklı derecelerde özellikler gösterebilir. Spor ortamında psikopati kişilik özellikleri, genellikle bireyin performansını etkileyebilecek ve takım dinamiklerini olumsuz yönde etkileyebilecek belirgin özelliklere işaret eder. Ancak, bu tür bir değerlendirme yapılırken her bireyin farklı olduğu ve genellemelerden kaçınılması gerektiği unutulmamalıdır (Wright vd., 2010).

Duyarsızlık ve Empati Eksikliği: Psikopat bireyler, genellikle başkalarının duygusal tepkilerine karşı duyarsızdırlar ve empati eksikliği gösterirler. Bu durum, takım arkadaşları veya rakipleriyle etkileşimde sorunlara yol açabilir (Wai M., ve Tiliopoulos, 2012).

Manipülasyon Yetenekleri: Psikopatlar, etraflarındaki insanları manipüle etme konusunda yeteneklidirler. Spor ortamında, bu özellik, rakip sporcuları etkileme veya kendi çıkarları doğrultusunda takım içindeki dinamikleri kontrol etme girişimlerine yol açabilir.

Risk Alma ve Heyecan Arayışı: Psikopat bireyler genellikle risk alma eğilimindedirler ve sıkça heyecan ararlar. Bu, sporlarda rekabet etme ve tehlikeli durumları bilinçsizce üstlenme eğilimine neden olabilir.

Suç Eğilimi: Psikopatlar arasında suç eğilimi daha yüksek olabilir. Sporcular arasında bu tür bir eğilim, kural ihlalleri, doping veya saldırgan davranışlar gibi negatif davranışlara yol açabilir.

İşbirliği Zorluğu: Psikopat bireyler genellikle işbirliğine kapalıdır. Takım sporları gibi disiplinli işbirliği gerektiren ortamlarda, bu durum sorunlara yol açabilir. Spor ortamında makyavelist kişilik özellikleri, bireylerin stratejik düşünce, çıkar odaklılık ve ilişkileri yönetme konusunda kullanabilecekleri belirli davranış ve tutumları ifade eder. Sporcular arasında makyavelist kişilik özelliklerine dair genel bazı özellikler: (Furnham vd., 2013).

Stratejik Düşünce: Makyavelist sporcular genellikle uzun vadeli hedeflere yönelik stratejik düşünceye sahiptirler. Kararlarını dikkatlice planlarlar ve çeşitli durumlara uyum sağlama konusunda yeteneklidirler.

Çıkar Odaklılık: Makyavelist bireyler genellikle kendi çıkarlarına odaklanırlar ve bu çıkarları koruma konusunda kararlıdır. Rekabetçi spor ortamlarında, başarıları için kişisel çıkarlarını ön planda tutabilirler.

Manipülasyon Yetenekleri: Makyavelist sporcular, etraflarındaki insanları manipüle etme konusunda yeteneklidirler. Bu, rakiplerini etkileme veya takım içinde liderlik pozisyonunu elde etme amacını taşıyabilir. Takım içindeki dinamikleri yönlendirmek ve kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirmek için manipülasyon yeteneklerini kullanabilirler (González-Hernández vd., 2020).

İlişkilerde Esneklik: Makyavelist kişilik özellikleri taşıyan sporcular, ilişkilerde esnek olabilirler. Gerekirse, ilişkilerini çıkarları doğrultusunda yönlendirebilir veya değiştirebilirler.

Gizlilik ve Planlama: Makyavelist sporcular genellikle plan yapma konusunda yeteneklidirler. Ayrıca, bu planları genellikle gizli tutma eğilimindedirler. Stratejik adımlarını açıkça ifşa etmeyebilir ve kararlarını gizlilik içinde alabilirler.

Bağlılıkta Esneklik: Makyavelist sporcular, takım içindeki bağlılıkları esnek bir şekilde yönetebilirler. Gerekirse, bağlı oldukları grup veya takımdan ayrılarak daha avantajlı bir pozisyon elde etmeye çalışabilirler. Bu özellikler, makyavelist kişilik özelliklerini genel olarak tanımlar. Ancak, her birey farklıdır ve bu özelliklerin ortaya çıkış şekilleri kişiden kişiye değişebilir. Ayrıca, makyavelizm, sadece olumsuz bir nitelik olarak değerlendirilmemelidir; bazı durumlarda stratejik düşünce ve çıkar odaklılık, bir sporcu için başarıya ulaşmada etkili olabilir. Ancak, bu özelliklerin aşırı ve etik olmayan şekillerde kullanılması, olumsuz sonuçlara neden olabilir (Pincus vd., 2009).

Sporcularda narsisizm, psikopati ve makyavelizm gibi kişilik özellikleri, bireylerin rekabetçi spor ortamlarında sergiledikleri davranışları ve tutumları açısından önemli bir konudur.

Karanlık Üçlü

Karanlık üçlü (Paulhus ve Williams, 2002), birbiriyle ilişkili ancak farklı üç kişilik özelliği içermektedir. Bunlar Makyavelizm, narsizm ve psikopatidir. Makyavelizm, birey diğer insanları manipüle eder, sadece kendini düşünür, aldatıcıdır (Hren vd., 2006). Narsist insanlar kendileri hakkında herkesten üstün olduğunu düşünür. Bunun yanında kibirlidirler, güçlü bir bencillik duygusuna sahip bireylerdir. Son olarak psikopat bireyler dürtüseldir, başkalarıyla çok az empati kurar veya hiç empati kurmaz, tehlikeyi iyi tolere eder ve son derece saldırgan olabilirler (Barlett, 2016). Karanlık Üçlü, etik olmayan davranışlarla, risk almayla ve manipülasyona duyarlı bireylerin belirlenmesiyle bağlantılı olduğunu söyleyebiliriz (Chung ve Charles, 2016). Karanlık Üçlü birlikte naohş, duygusuz ve düşmanca bir karakteri tanımlar. Sonuç olarak, bu özellikler genellikle uyumsuz olarak kabul edilir. Ancak Karanlık Üçlünün yüksek seviyeleri bazı avantajlar sağlayabilir. Örneğin başkalarının önceliklerini ve duygularını göz ardı ederek bireylerin ilerlemesini ve kişisel hedeflere ulaşmasını sağlayabilirler. Ayrıca aldatma ve/veya kişisel çıkar yoluyla kişisel veya mesleki kazanımların mümkün olduğu senaryolarda da faydalı olabilirler (Carter vd., 2015). Ampirik araştırmalar, Karanlık Üçlü 'nün çok sayıda önemli sonucu öngördüğünü ve bunlardan önce geldiğini ortaya çıkardı. Örneğin araştırmacılar Karanlık Üçlü' nün daha düşük yaşam beklentisi, uyumsuz bağlanma ve depresyon ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır (Jonason vd., 2015). Marcus ve Zeigler-Hill, (2015); Karanlık Üçlü' nün yalnızca orta düzeylerde mevcut olsa bile çeşitli alanlarda sorunlu olma ihtimalinin yüksek olduğunu savundu. Araştırmalarda görüldüğü gibi spor (Nicholls vd., 2017), iş (Forsyth vd., 2012); ve sağlık (Jonason vd., 2013) alanlarındaki bu iddiayı desteklemektedir. Ancak burada, alanlar arasında var olan ilişkilerin doğru şekilde

belirlenmesinin, belirtilen popülasyon arasında doğru ve güvenilir ölçümlere bağlı olduğunun farkında olmak önemlidir (Vaughan vd., 2019).

Narsisizm:

Aşırı Özsaygı ve Üstünlük Duygusu: Narsistik sporcular genellikle aşırı bir özsaygıya sahiptirler ve kendi yetenekleri konusunda aşırı güven duyarlar.

Sürekli Takdir Beklentisi: Narsistik bireyler sürekli olarak takdir ve övgü bekleyebilirler. Bu durum, başarıları ve performansları sürekli olarak sergileme eğiliminde olmalarına neden olabilir.

Psikopati:

Duyarsızlık ve Empati Eksikliği: Psikopatik özelliklere sahip sporcular, duyarsız olabilir ve diğer insanların duygusal deneyimlerine karşı empati eksikliği gösterebilir.

Risk Alma ve Heyecan Arayışı: Psikopatlar genellikle risk alma eğilimindedirler ve sporlardaki rekabet ortamında bu özellik avantaj sağlayabilir.

Makyavelizm:

Stratejik Düşünce: Makyavelist bireyler genellikle stratejik düşünceye sahiptirler ve kendi çıkarları doğrultusunda plan yapma yeteneklerini kullanabilirler.

Çıkar Odaklılık: Makyavelist kişilik özellikleri taşıyan sporcular genellikle kendi çıkarlarına odaklanır ve rekabet ortamında avantaj sağlamak için taktiksel yaklaşımlar kullanabilirler.

Kişilik Özellikleri, Spor ve Karanlık Üçlü

Bu kişilik özellikleri genellikle bir spektrum üzerinde yer alır ve bireyler arasında değişen derecelerde görülebilir. Ayrıca, bu özelliklerin bir kişinin performansını etkileyebileceği gibi, takım içindeki ilişkileri ve takım dinamiklerini de etkileyebilir.

Öte yandan, bu kişilik özellikleri sadece olumsuz değil, bazı durumlarda sporculara avantaj sağlayabilir. Örneğin, narsistik özelliklere sahip bir sporcu, kendine güveni ve motivasyonu sayesinde zorlu rekabet ortamlarında başarı elde edebilir. Ancak, bu konuda genellemelerden kaçınılmalı ve her sporcu bireysel olarak değerlendirilmelidir. Profesyonel destek almak, özellikle bu kişilik özellikleri bir problem haline geldiğinde, sporcuların sağlıklı bir rekabet ortamında başarılı olmalarına yardımcı olabilir.

Kişilik özellikleri çeşitli spor dallarında kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Sporcular arasında belirli özelliklerin çeşitli bilişsel, duygusal ve davranışsal sonuçları öngördüğü gösterilmiştir (Laborde vd., 2017). 'Karanlık Üçlü', spor performansı ile ilişkili olarak narsisizm, Makyavelizm ve psikopatiden oluşan sosyal açıdan itici üç farklı kişilik özelliğini ifade eder kendine özgü teorik köklerine rağmen narsisizm, Makyavelizm ve psikopatinin tanımları genişletir ve aralarındaki ayırım belirsiz hale gelmiştir (Vaughan vd., 2019).

2002 yılında Paulhus ve Williams (Williams vd., 2007) araştırmacıları üç özelliği birlikte çalışmaya teşvik etmek için Karanlık Üçlü terimini icat ettiler: ancak o zaman farklılıkları ayırt edilebilir. Karanlık Üçlü 'nün önceki araştırmaları birkaç grup farklılığına işaret ediyordu; 1) cinsiyet: erkekler kadınlardan daha yüksek puan alır, 2) uzmanlık: daha fazla uzmanlığa sahip sporcular, daha az uzmanlığa sahip olanlardan daha yüksek puan alır ve 3) spor türü: bireysel sporcular, üç Karanlık Üçlü özelliğinin tümünde tüm faktörlerde takım sporcularından daha yüksek puan alır.

González-Hernandez ve ark. Karanlık Üçlü ile rekabetçilik arasındaki üretken ilişkiyi araştırdı. Ek olarak, profesyonel ve amatör sporcular arasındaki karanlık üçlü puanlarındaki farklılıkları belirlemeye çalıştılar. Çalışmaları 11 farklı branşı temsil eden 806 İspanyol sporcuyu yapmıştır. Mevcut çalışmayla ilgili olarak, sonuçlar rekabetçiliğin karanlık kişilik üçlüsünün özellikleriyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, karanlık kişilik özelliklerinin sadece sporcuların bireyselliğiyle değil, aynı zamanda hem psikolojik tepkilerine hem de spor ortamlarındaki rekabetçiliklerine ilişkin öz algılarıyla da ilişkili olduğunu ortaya koydu (González-Hernandez vd., 2020).

Arthur ve diğerleri. Antrenörlerin dönüşümcü lider davranışları ile sporcu motivasyonu arasındaki ilişkiyi düzenlemede sporcu narsisizminin rolünü araştırdı. Sonuçlar, bireysel kendini geliştirme fırsatları ve üstünlük sağlama olasılığı daha düşük olan dönüşümcü lider davranışlarının, narsisizm açısından nispeten düşük olanlara göre narsistler üzerinde daha az etkiye sahip olduğunu gösterdi. Ek olarak, narsisizm, grup hedeflerinin çaba üzerindeki kabulünü teşvik etmenin etkisini düşürdüğünün ortaya koymuştur; öyle ki, düşük düzeydeki narsistler, yüksek düzeydeki narsistlere göre bu davranıştan daha olumlu etkilendiklerini göstermektedir (Arthur vd., 2011). Araştırmacılar, spordaki Karanlık Üçlü'nün bireysel bileşenleri üzerinde önemli farklılıklar olduğunu ortaya koydu. Örneğin narsisizm, baskı altındaki spor performansına aracılık eder ve başarılı ve elit spor performansının bir gereği olan kendini geliştirmenin itici gücü olarak kendini gösterir (Geukes vd. 2012; Roberts vd. 2014;

Roberts vd. 2018). Önceki araştırmalar, takım sporu ve bireysel spor yapan sporcuların kişilik özellikleri açısından farklılık gösterdiğini tutarlı bir şekilde göstermektedir (Allen vd. 2013; Laborde vd. 2017; Allen ve Laborde, 2014). Ancak bireysel ve takım sporcuları arasındaki Karanlık Üçlü seviyelerini karşılaştıran az çalışma bulunmaktadır. Genellikle bireysel sporcuların takım sporcularından daha yüksek puan almasını beklemek için bazı nedenler bulunmaktadır. Karanlık Üçlü, eylemsel ve bireysel sosyal tarzı temsil eder (Jonason vd., 2017). İleri derecede psikopat bireyler tipik olarak başkalarına karşı umursamaz görüşlere sahipken, Narsisizm ve Makyavelizm başkalarının toplumsal önceliklerini küçümsemekle ilişkilendirildiği görülmektedir. Üstelik ileri derecede Makyavelist ve ileri derecede psikopat bireylerin kendileri başkaları tarafından olumsuz olarak görülmekte ve daha az sevilmektedir (Rauthman, 2012). Buna ek olarak, Makyavelist bireyler, sosyal veya işbirliği içerisinde olan çabalarda paydaş olarak tercih edilmezler (Wilson vd., 1997) bu da onları tipik olarak zayıf takım arkadaşları haline getirir. Özetle, yüksek düzeyde Karanlık Üçlü özelliklerine sahip bireyler, işbirliğine dayalı ekip çabalarına katkıda bulunmak yerine, bireysel kazanımları en üst düzeye çıkarma potansiyeline sahip bir yaşam yaklaşımını daha uygun buluyor ve tercih ediyor gibi görünüyor. Bu nedenle, ister kendi istekleriyle ister (potansiyel) takım arkadaşları tarafından reddedilmelerine yanıt olarak, kişisel başarı ve zafer arayan bireysel bir sporcu olarak "tek başına hareket etme" olasılıkları daha yüksek olabilir.

Sporda Karanlık Üçlü

Kişilik özellikleri bir sporcunun profesyonellik değerlerini değiştirip, iş değerleri ve inançlarında farklılıklara neden olabilmektedir (alışkan ve Özer, 2021). Performans, motivasyon ve refah seviyeleri etkisi nedeniyle duygular spor deneyiminde önemli bir rol oynamaktadır. Kişilik özellikleri sporcuların, olumlu ve olumsuz duygu yaşama olasılığını etkilemektedir. Sporda karanlık üçlü bağlamında bakıldığında birbiriyle ilişkili ama yine de farklı üç kişilik özelliğinin bir birleşimidir: (narsisizm, makyavelcilik ve psikopati) bunlar kendi çıkarlarına hizmet etme ve kişiler arası bazı olumsuz davranışlara yönelik bir eğilim içerisinde olmaktadır. Spor bağlamında, sporcularda bu karanlık üçlü düzeyleri sporcu olmayanlara daha yüksek olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır (Vaughan vd., 2019). Bu nedenle, giderek artan sayıda çalışma, bu yüksek seviyelerin sporcular için nasıl ortaya çıktığını inceliyor. Bununla birlikte karanlık üçlünün dopinge yönelik daha olumlu tutumları öngördüğünün ve hileli davranışlara katılma olasılığı artırdığı görülmektedir (Nicholls vd., 2020). Bireylerin özellikle spor ortamlarında hedeflerine ulaşmak için karanlık kişilik özelliklerini kullandıklarını ve atletik performansı ileri düzeye çıkarabilmek için yönetmek için;

narsisizm, makyavelizm ve psikopati gibi kişiliğin karanlık tarafına odaklanan eylemleri bulunduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte karanlık üçlü adına çeşitli ölçeklerde geliştirilmiştir. Bunlar; Narsisizmin kısa bir ölçüsü olarak NPI-16 (Ames vd. 2006), Karanlık kişilik özellikleri (SD3) (Jones ve Paulhus, 2014), Rekabetin dört yüzü: Çok boyutlu rekabet yönelimi envanterinin geliştirilmesi (Orosz vd., 2018), Kısa Karanlık Üçlü'nün (SD3) grup farklılıkları ve psikometrik özellikleri (Vaughan vd., 2019), Karanlık üçlünün iki kısa ölçümüne ilişkin bir test: Kirli düzen ve kısa karanlık üçlü (Maples vd., 2014), Karanlık Üçlü Kirli Düzene ölçeği (DTDD), (Jonason ve Webster, 2010), Tek Maddeli Narsisizm Ölçeği (Konrath vd., 2014). Ölçekler incelendiğinde kişilik özellikleri göz ardı edildiği görülmüştür. Çünkü kişilik özellikleri ve bunların öne çıkma derecesi, sosyal etkileşimlerin çeşitli yönlerini belirler. Sosyal açıdan en alakalı özelliklerden bazıları, antisosyal davranış, ahlaki normları göz ardı etme ve manipülasyon eğilimi ile ilişkilendirilen Karanlık Üçlü'yü (narsisizm, psikopati ve Makyavelizm) oluşturur. Bu özelliklerin öne çıkmasıyla ayırt edilen Karanlık Üçlü 'profillerinin' varlığına dair yeterli çalışmaların olduğu görülmektedir (Myznikov vd., 2024).

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu makalede alinyazında karanlık üçlü, spor ve kişilik ilişkisi başlığı altında ele alınmıştır. Karanlık Üçlü, üstünlük duygularının açıklamasını, zafer arayışında acımasız olma fırsatlarını ve bireysel başarı için başkaları üzerinde nüfuz sahibi olma inancını artırması nedeniyle yüksek performanslı ortamlarla son derece alakalı olduğunu söyleyebiliriz. Sosyal normlara karşı antipatik davranışları etkileyen psikopati, narsisizm, Makyavelizm ve psikopatiden oluşan Karanlık Üçlü özelliklerinin en sinsi ve zararlısı olarak kabul edilmektedir (Hare ve Neumann, 2009). Karanlık üçlü, sorunlu davranışlara neden olma eğiliminde olan normal kişilik özelliklerinden oluşur: başkalarının manipülasyonu ve sömürülmesi ile karakterize edilen Makyavelizm; bencillik ve pişmanlık gibi kişilerarası duygusal niteliklerle karakterize edilen psikopati, statü ve şöhret arayışı, başkalarına karşı rekabetçi, agresif tutumlarla karakterize edilen narsisizm (Tamura vd., 2015), özellikle son yıllarda sporcuların sorunlu davranışları içerisinde incelenmiştir. Günümüzde özellikle toplum üzerinde önemli bir etkiye sahip olan sporcular (Ueno vd., 2017), rol model olarak kabul görmektedir. Karanlık üçlü özellikleri bu şekilde toplumu etkileyerek etkileşimde bulunduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte kişilik özellikleri sporcu başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Buna spor performansı üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkiler de dahildir (Allen, vd., 2013). Literatüre bakıldığında kişiliğin elit sporcu gelişiminin ayrılmaz bir parçasını da oluşturabileceğini ileri sürmektedir (Hardy vd., 2017; Rees vd., 2016; Steca vd., 2018; Diamant vd., 2019; Tomczak

vd., 2024). Kişilik özellikleriyle birlikte araştırmalar, sporcuların Karanlık Üçlü seviyelerinde farklılık gösterdiğini, erkeklerin kadınlardan daha yüksek puan aldığını, bireysel sporcuların takım sporcularından daha yüksek puan aldığını ve daha fazla uzmanlığa sahip olanların daha az uzmanlığa sahip olanlardan daha yüksek puan aldığını göstermiştir (Vaughan vd., 2019). Önceki çalışmalar Karanlık Üçlü, kişilik ve performans arasındaki ilişkinin karmaşık olduğunu öne sürüyordu (Blickle ve Schütte, 2017). Ancak mevcut çalışmalar narsisizm, makyavelizm ve psikopatinin bireysel spor performansı ile pozitif ilişkili olduğunu göstermektedir (Roberts vd., 2018).

Karanlık Üçlü 'nün spordaki performansa olumlu ya da olumsuz etkisinin kişilik özelliklerine göre çeşitli kategorilere ayrılarak farklı örneklem grupları üzerinde nicel ve nitel olarak araştırılabilir. Bu konuları araştırmak sporun içerisinde Karanlık Üçlü 'nün tam olarak anlaşılması açısından çok önemlidir. Gelecekteki araştırmalar, Karanlık Üçlü 'de kişilik özelliklerin incelenmesi açısından bireysel ve karakteristik özellikleri göz önünde bulundurması, konunun anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçler birinci yazar, giriş kısmı ile ilgili süreçler ikinci yazar, tartışma ve sonuç kısmı ile ilgili süreçler ise üçüncü yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Allen, M. S., & Laborde, S. (2014). The role of personality in sport and physical activity. *Current directions in psychological science, 23*(6), 460-465.
- Allen, M. S., Greenlees, I., & Jones, M. (2013). Personality in sport: A comprehensive review. *International Review of Sport and Exercise Psychology, 6*(1), 184-208.
- Ames, D. R., Rose, P., & Anderson, C. P. (2006). The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of research in personality, 40*(4), 440-450.
- Anderson, N. E., & Kiehl, K. A. (2014). Psychopathy: Developmental perspectives and their implications for treatment. *Restorative neurology and neuroscience, 32*(1), 103-117.
- Arthur, C. A., Woodman, T., Ong, C. W., Hardy, L., & Ntoumanis, N. (2011). The role of athlete narcissism in moderating the relationship between coaches' transformational leader behaviors and athlete motivation. *Journal of sport and exercise psychology, 33*(1), 3-19.
- Barlett, C. P. (2016). Exploring the correlations between emerging adulthood, Dark Triad traits, and aggressive behavior. *Personality and Individual Differences, 101*, 293-298.
- Blickle, G., & Schütte, N. (2017). Trait psychopathy, task performance, and counterproductive work behavior directed toward the organization. *Personality and Individual Differences, 109*, 225-231.
- Caliskan, G., & Özer, A. (2021). Relationship between dark triad personality traits and work values among athletes. *Current Psychology, 40*, 5834-5841.
- Carter, G. L., Campbell, A. C., Muncer, S., & Carter, K. A. (2015). A Mokken analysis of the Dark Triad 'Dirty Dozen': Sex and age differences in scale structures, and issues with individual items. *Personality and Individual Differences, 83*, 185-191.
- Chung, K. L., & Charles, K. (2016). Giving the benefit of the doubt: The role of vulnerability in the perception of Dark Triad behaviours. *Personality and Individual Differences, 101*, 208-213.
- Diamant, L., Byrd, J. H., & Himelein, M. J. (2019). Personality traits and athletic performance. In *Mind-Body Maturity* (pp. 227-236). Taylor & Francis.
- Forsyth, D. R., Banks, G. C., & McDaniel, M. A. (2012). A meta-analysis of the Dark Triad and work behavior: a social exchange perspective. *Journal of applied psychology, 97*(3), 557.
- Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. L. (2013). The Dark Triad of personality: A 10 year review. *Social and personality psychology compass, 7*(3), 199-216.

- Geukes, K., Mesagno, C., Hanrahan, S. J., & Kellmann, M. (2012). Testing an interactionist perspective on the relationship between personality traits and performance under public pressure. *Psychology of Sport and Exercise, 13*(3), 243-250.
- González-Hernández, J., Cuevas-Campos, R., Tovar-Gálvez, M. I., & Melguizo-Rodríguez, L. (2020). Why negative or positive, if it makes me win? Dark personality in Spanish competitive athletes. *International journal of environmental research and public health, 17*(10), 3504.
- Hardy, L., Barlow, M., Evans, L., Rees, T., Woodman, T., & Warr, C. (2017). Great British medalists: Psychosocial biographies of super-elite and elite athletes from Olympic sports. *Progress in brain research, 232*, 1-119.
- Hare, R. D., & Neumann, C. S. (2009). Psychopathy: Assessment and forensic implications. *The Canadian Journal of Psychiatry, 54*(12), 791-802.
- Hren, D., Vujaklija, A., Ivanišević, R., Knežević, J., Marušić, M., & Marušić, A. (2006). Students' moral reasoning, Machiavellianism and socially desirable responding: implications for teaching ethics and research integrity. *Medical education, 40*(3), 269-277.
- Jonason, P. K., & Krause, L. (2013). The emotional deficits associated with the Dark Triad traits: Cognitive empathy, affective empathy, and alexithymia. *Personality and Individual Differences, 55*(5), 532-537.
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment, 22*(2), 420.
- Jonason, P. K., Abboud, R., Tomé, J., Dummett, M., & Hazer, A. (2017). The Dark Triad traits and individual differences in self-reported and other-rated creativity. *Personality and Individual Differences, 117*, 150-154.
- Jonason, P. K., Baughman, H. M., Carter, G. L., & Parker, P. (2015). Dorian Gray without his portrait: Psychological, social, and physical health costs associated with the Dark Triad. *Personality and Individual Differences, 78*, 5-13.
- Jones, B. D., Woodman, T., Barlow, M., & Roberts, R. (2017). The darker side of personality: Narcissism predicts moral disengagement and antisocial behavior in sport. *The Sport Psychologist, 31*(2), 109-116.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2014). Introducing the short dark triad (SD3) a brief measure of dark personality traits. *Assessment, 21*(1), 28-41.
- Konrath, S., Meier, B. P., & Bushman, B. J. (2014). Development and validation of the single item narcissism scale (SINS). *PLOS one, 9*(8), e103469.
- Laborde, S., Guillén, F., Watson, M., & Allen, M. S. (2017). The light quartet: Positive personality traits and approaches to coping in sport coaches. *Psychology of Sport and Exercise, 32*, 67-73.

- Maples, J. L., Lamkin, J., & Miller, J. D. (2014). A test of two brief measures of the dark triad: the dirty dozen and short dark triad. *Psychological assessment, 26*(1), 326.
- Marcus, D. K., & Zeigler-Hill, V. (2015). A big tent of dark personality traits. *Social and Personality Psychology Compass, 9*(8), 434-446.
- Myznikov, A., Korotkov, A., Zheltyakova, M., Kiselev, V., Masharipov, R., Bursov, K., ... & Kireev, M. (2024). Dark triad personality traits are associated with decreased grey matter volumes in 'social brain' structures. *Frontiers in Psychology, 14*, 1326946.
- Nicholls, A. R., Madigan, D. J., Backhouse, S. H., & Levy, A. R. (2017). Personality traits and performance enhancing drugs: The Dark Triad and doping attitudes among competitive athletes. *Personality and Individual Differences, 112*, 113-116.
- Nicholls, A. R., Madigan, D. J., Duncan, L., Hallward, L., Lazuras, L., Bingham, K., & Fairs, L. R. (2020). Cheater, cheater, pumpkin eater: the dark triad, attitudes towards doping, and cheating behaviour among athletes. *European journal of sport science, 20*(8), 1124-1130.
- Orosz, G., Tóth-Király, I., Büki, N., Ivaskevics, K., Bóthe, B., & Fülöp, M. (2018). The four faces of competition: The development of the Multidimensional Competitive Orientation Inventory. *Frontiers in psychology, 9*, 259392.
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of research in personality, 36*(6), 556-563.
- Pincus A. L., Ansell E. B., Pimentel C. A., Cain N. M., Wright A. G. C., Levy K. N. (2009). Initial construction and validation of the pathological narcissism inventory. *Psychological Assessment, 21*, 365-379.
- Rauthmann, J. F. (2012). The Dark Triad and interpersonal perception: Similarities and differences in the social consequences of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Social Psychological and Personality Science, 3*(4), 487-496.
- Rees, T., Hardy, L., Güllich, A., Abernethy, B., Côté, J., Woodman, T., ... & Warr, C. (2016). The great British medalists project: a review of current knowledge on the development of the world's best sporting talent. *Sports medicine, 46*(8), 1041-1058.
- Roberts, R., Woodman, T., & Sedikides, C. (2018). Pass me the ball: Narcissism in performance settings. *International Review of Sport and Exercise Psychology, 11*(1), 190-213.
- Roberts, R., Woodman, T., Lofthouse, S., & Williams, L. (2015). Not all players are equally motivated: The role of narcissism. *European Journal of Sport Science, 15*(6), 536-542.

- Steca, P., Baretta, D., Greco, A., D'Addario, M., & Monzani, D. (2018). Associations between personality, sports participation and athletic success. A comparison of Big Five in sporting and non-sporting adults. *Personality and Individual Differences, 121*, 176-183.
- Tamura, A., Oshio, A., Tanaka, K., Masui, K., & Jonason, P. K. (2015). 日本語版 Dark Triad Dirty Dozen (DTDD-J) 作成の試み. *Japanese Journal of Personality, 26-37*.
- Tomczak, M., Kleka, P., Tomczak-Lukaszewska, E., & Walczak, M. (2024). Hope for success as a mediator between Big Five personality traits and achievement goal orientation among high performance and recreational athletes. *Plos one, 19(3)*, e0288859.
- Vaughan, R., Madigan, D. J., Carter, G. L., & Nicholls, A. R. (2019). The Dark Triad in male and female athletes and non-athletes: Group differences and psychometric properties of the Short Dark Triad (SD3). *Psychology of Sport and Exercise, 43*, 64-72.
- Visser B. A., Bay D., Cook G. L., Myburgh J. (2010). Psychopathic and antisocial, but not emotionally intelligent. *Personality and Individual Differences, 48*, 644-648.
- Wai M., Tiliopoulos N. (2012). The affective and cognitive empathic nature of the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences, 52*, 794-799.
- Williams, K. M., Paulhus, D. L., & Hare, R. D. (2007). Capturing the four-factor structure of psychopathy in college students via self-report. *Journal of personality assessment, 88(2)*, 205-219.
- Wilson, D. S., Near, D. C., & Miller, R. R. (1998). Individual differences in Machiavellianism as a mix of cooperative and exploitative strategies. *Evolution and Human Behavior, 19(3)*, 203-212.
- Wright A. G. C., Lukowitsky M. R., Pincus A. L., Conroy D. E. (2010). The higher order factor structure and gender invariance of the Pathological Narcissism Inventory. *Assessment, 17*, 467-483.